

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Bygningmæssige forhold mv.....	4
2.1. Bygning og gangarealer	4
2.2. Cellerne	5
2.3. Øvrige rum mv.	7
2.3.1. Besøgsrum.....	7
2.3.2. Gårdtursarealet.....	8
2.3.3. Kondirum.....	9
2.3.4. Skolestue/lægerum	10
2.3.5. Toilet og bad (og renevæske).....	11
2.3.6. Køkken.....	13
2.3.7. Bibliotek	14
2.3.8. Værksted.....	15
2.3.9. Personalerum mv.	16
3. Arbejde, fritid og undervisning	17
3.1. Arbejde.....	17
3.2. Fritid.....	18
3.3. Undervisning	18
4. Lægebetjening mv. og renevæske	19

5. Belæg.....	21
6. Andre forhold.....	22
6.1. Forplejning.....	22
6.2. Købmand.....	23
6.3. Fjernsyn mv.....	23
6.4. Vaskemaskine mv. og køleskabe.....	25
6.5. Fællesskab.....	25
6.6. Vold.....	27
6.7. Selvmord og selvmordsforsøg.....	28
6.8. De indsatte kontakt m. omverdenen, herunder besøg og telefonsamtaler ...	28
6.9. Talsmandsordning.....	30
6.10. Avishold.....	31
6.11. Samarb. m. de sociale myndigheder og probl. med euforiserende stoffer.....	31
6.12. Præst.....	32
7. Bemanding mv.....	32
8. Samtaler med indsatte.....	33
8.1. Talsmandens forhold.....	33
8.2. Krav om skriftlig begæring om at få en afgørelse skriftligt.....	34
8.3. Indførelse af ordning med skriftlige anmodningssedler.....	35
9. Opfølgning.....	36
10. Underretning.....	36

1. Indledning

Den 1. januar 1997 trådte lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand i kraft. I bemærkningerne til lovforslagets § 18 er det forudsat at ombudsmanden foretager systematiske inspektioner af fængsler til opfyldelse af en anbefaling fra Den Europæiske Komité vedrørende forebyggelse af tortur og anden umenneskelig behandling eller straf. Samtidig blev retsplejelovens § 779 ophævet, jf. ombudsmandslovens § 31, stk. 2. Det tilsyn som medlemmer af Københavns Borgerrepræsentation og amtsrådene havde ført med varetægtsarrestanters behandling og forholdene i varetægtsfængsler (arresthuse) i henhold til retsplejelovens § 779, ophørte således med virkning fra den 1. januar 1997. Det er herved forudsat at denne tilsynsopgave i fremtiden varetages af ombudsmanden.

Som et led i inspektionsvirksomheden foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 2. april 2001 inspektion af Arresthuset i Ringsted. Til stede under inspektionen var Politimesteren i Ringsted, arrestforvareren, overvagtimesteren og en af fængselsfunktionærerne.

Inspektionen den 2. april 2001 bestod af samtaler med arresthusets ledelse og en medarbejderrepræsentant, jf. ovenfor, og en rundgang i arresthuset.

Jeg bad under inspektionen af Arresthuset i Ringsted ikke om udlån af et antal sager med henblik på en gennemgang af disse i forbindelse med udarbejdelsen af min rapport om inspektionen. Under den afsluttende samtale henviste jeg i den forbindelse til at Direktoratet for Kriminalforsorgen på daværende tidspunkt var i færd med at udarbejde nye regler i tilknytning til straffuldbyrdelsesloven der trådte i kraft den 1. juli 2001, og at den endelige rapport om inspektionen af arresthuset først ville kunne foreligge efter dette tidspunkt. Jeg henviste endvidere til at Arresthuset i Ringsted ikke har nogen strafcelle eller observationscelle.

I tilslutning til rundgangen og de nævnte samtaler udarbejdede jeg

- et referat af den indledende samtale med ledelsen og den nævnte medarbejder,
- et referat af min samtale med talsmanden og af min afsluttende samtale med ledelsen og (nogle af) medarbejderne (udover den ovenfor nævnte medarbejderrepræsentant deltog arresthusets lærer vedrørende pkt. 3.3) og
- et notat om iagttagelser under rundgangen i arresthuset (de fysiske rammer mv.)

Med brev af 25. april 2001 sendte jeg det nævnte materiale til arresthuset og politimesteren idet jeg bad om at modtage eventuelle bemærkninger eller tilføjelser inden en måned. Samme dag og med samme anmodning sendte jeg talsmanden referatet af min samtale med ham og af den afsluttende samtale med ledelsen og personalet i den anledning. Jeg modtog herefter et brev af 21. maj 2001 med arresthusets bemærkninger som er indarbejdet i rapporten. Politimesteren har i et brev af samme dato oplyst ikke at have (yderligere) bemærkninger til materialet. Jeg har ikke modtaget bemærkninger fra talsmanden.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Arresthuset i Ringsted, Politimesteren i Ringsted og Direktoratet for Kriminalforsorgen for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med de eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Ingen af myndighederne har fremsendt bemærkninger til den foreløbige rapport.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

2.1. Bygning og gangarealer

Arresthuset i Ringsted, der er opført i 1933, er beliggende i byens centrum og er sammenbygget med politistationen og domhuset. Bygningskomplekset er opført i røde mursten. Arresthuset ligger i bygningens (høje) stueetape i bygningens østlige hjørne. Arresthusets celleafdeling er en halvmåne-

formet bygning. Cellerne er beliggende i halvmåneformens periferi og har vinduer mod formens midte hvor gårdtursarealerne er placeret. Cellegangen ligger som et bånd uden på cellerne alleryderst i halvmåneformen.

Arresthuset er moderniseret/ombygget flere gange, senest i 1999-2000 hvor den tidligere arrestforvarerbolig blev inddraget til arresthusformål.

Cellegangen er bred og præget af dagslyset fra de højtplacerede vinduer modsat celledørene. Gangens vægge og loft er malet i en lys farve. De langstrakte vægflader bliver indimellem brudt af en udsmykning af figurer som er malet direkte på væggen. Gulvet på gangen er af terrazzo. Cellegangen er delt i to afdelinger der midt på væggene, på panelerne og i dør- og vinduesnicherne er påmalet henholdsvis lyseblå og lysegrønne striber. På gangen er der en opslagstavle med diverse informationsmateriale og to stål-skabe der indeholder arresthusets bibliotek.

2.2. Cellerne

Der er ikke sikringscelle, observationscelle, venterum e.l. i arresthuset.

Arresthuset har 15 enkeltceller og en tomandscelle. Celle nr. 3 (tommandscellen), 5, 7, 10 og 12 blev besigtiget efter mit valg.

Cellerne er ca. 8,5 m² – tomandscellen dog en anelse større end enkeltcellerne. Cellerne er aflange i formen og er på grund af bygningens halvmåneform ikke ganske rektangulære. Cellerne er således bredest ud mod cellegangen. Vægge og lofter er i de fleste af de besigtigede celler malet i en lys farve, men trænger i mange tilfælde til nedvaskning/ommaling. Væggene i celle 10 er mørkorange. Gulvene er belagt med gråt linoleum. Celledørenes inderside er i flere tilfælde påmalet/-skrevet slagord som blandt andet indikerer en rockertilnytning. Cellerne er møbleret med standardudstyr i form af sovebriks med brandhæmmende madrasser, bord, stol, hylde og skab og tv-reolskab. I hjørnet af cellerne ud mod cellegangen er der en håndvask

med varmt og koldt vand og en smal hylde til tandkrus mv. Cellerne oplyses af en loftslampe, en arkitektlampe og en lampe over vasken. Vinduerne er isat matteret glas ud mod gårdarealet, og cellerne fremtræder derfor – og på grund af vægmalingens vedligeholdelsesstand – noget mørke. Særligt celle nr. 3 (tomandscellen) trænger til vedligeholdelse. Gulvet under vasken i denne celle er (vand)skadet over et større areal, og gulvbelægningen er også hullet andre steder. Også gulvbelægningen i de øvrige celler er slidt og nogle steder beskadiget. Flere af madrasserne blev af de indsatte beskrevet som ”lagt døde”. Overvagtimesteren oplyste under rundgangen at de brandhæmmende madrasser bliver presset hurtigere sammen end almindelige skumgummimadrasser. For at imødegå dette har arresthuset fået oplyst at madrasserne med jævne mellemrum skal anbringes i otte dage på højkant i et tørt rum for at fugten i madrasserne kan fordampe. Selv om arresthuset følger dette råd, bruger arresthuset under alle omstændigheder store beløb på udskiftning af madrasser (madrasserne koster knap 1.000 kr. stykket).

Enkelte steder var der lidt beskidt.

Arresthuset oplyste under den afsluttende samtale at arresthuset på grund af belægningen aldrig har ledig cellekapacitet det par dage som kræves for at cellerne regelmæssigt kan vaskes ned mv. Det kan af den grund være svært at holde en god vedligeholdelsesstandard. Arresthuset oplyste endvidere at der ikke er bygningsmæssige muligheder for at ændre tomandscellen til to enkeltceller. Denne celle tages derfor sidst i brug og benyttes da normalt som enkeltcelle og kun i sjældne tilfælde som tomandscelle. Når der bliver enkeltceller ledige, flyttes den/de indsatte fra tomandscellen. Den begrænsede anvendelse af tomandscellen er begrundet i cellens vedligeholdelsesstand.

Arresthuset i Ringsted har i brevet af 21. maj 2001 oplyst at arresthuset er i færd med at udarbejde en oversigt over samtlige celler med henblik på istandsættelse af disse. Arresthuset udarbejder også en økonomisk bereg-

ning i den forbindelse. Arresthuset har endvidere oplyst at arbejdet med istandsættelse af cellerne vil blive påbegyndt ultimo august måned 2001.

Som jeg anførte under den afsluttende samtale, er vedligeholdelsesstandarderne ikke god. Det gælder i særlig grad tomandscellen. Jeg sigter hermed både til cellernes maling (og huller i loft og vægge) og til gulvene.

Jeg går ud fra at den næste oversigt mv. nu er udarbejdet, og at arbejdet er påbegyndt. Jeg beder arresthuset om at sende mig en kopi af oversigten og af den økonomiske beregning. Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse hvor langt istandsættelsesarbejdet er kommet.

2.3. Øvrige rum mv.

2.3.1. Besøgsrum

Besøgsrummet er siden besøget fra Direktoratet for Kriminalforsorgens Rejseinspektion den 17. juni 1998 blevet flyttet. Besøgsrummet er således nu forsynet med selvstændigt toilet (og bad). Besøgsrummet ligger i arresthusets kontorafdeling, tæt på indgangsdøren. Rummet er malet i lyse farver, og gulvet er beklædt med linoleum. Besøgsrummet er møbleret med en briks med en bred madras med vissengrønt plasticbetræk, og med et spisebord med to stole. I et vægskab er der engangslagner og kondomer. På et lille bord ved indgangsdøren er der en kaffemaskine og en elkedel til te. Under bordet står en plastikboks med låg med spil og tuscher til børn. Besøgsrummet oplyses af et lysstofrør i loftet. På den smalle vindueskarm står – som rummets eneste udsmykning – en lille krukke med kunstige blomster (krokus) og et blå hyacintglas uden hyacint. I et hjørne af loftet er monteret et kraftigt udsugningsanlæg. Anlægget var ikke i funktion på tidspunktet for inspektionen. Besøgsrummet og det tilknyttede toilet efterlod ikke et indtryk af hjemlig hygge.

Besøgslokalerne i kriminalforsorgens institutioner skal, efter § 3, stk. 1, i den nugældende besøgsbekendtgørelse (Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 376 af 17. maj 2001), ”så vidt muligt være indrettet på en sådan måde, at der skabes en naturlig og venlig besøgsatmosfære”. (Bestemmelsens indhold er ikke ændret i forbindelse med straffuldbyrdslovens ikrafttræden den 1. juli 2001).

Besøgsforholdene fremtræder pæne, rene og nydelige, men lever efter min opfattelse ikke ganske op til kravene i besøgsbekendtgørelsen om en naturlig og venlig besøgsatmosfære. Jeg peger som mulige årsager hertil på belysningen i loftet og den spartanske udsmykning af lokalet. Jeg peger endvidere på det indtryk som det (også synsmæssigt) kraftige udsagningsanlæg giver. Jeg henstiller til arresthusets overvejelse at ændre besøgslokalet således at dette får mere præg af hjemlig hygge.

Jeg beder arresthuset om at underrette mig om hvad der sker i anledning af min henstilling.

2.3.2. Gårdtursarealet

Fra arresthusets kælderetage er der udgang til de tre lige store gårdtursarealer. Gårdene, der er adskilt af murede skillevægge, ligger i en halvcirkel. Hver af gårdene er formet som en trekant med en afrundet side længst væk fra indgangsdørene. Gårdtursarealerne er vertikalt sikret med tunge stålnet.

Under inspektionen var der gårdtur hvorfor kun den midterste gård, der var tom, blev besigtiget.

Gårdene er belagt med et gulv af støbt beton – gulvet i den midterste gård var hullet flere steder. I denne gård stod et bord/bænkesæt. Også de øvrige gårde har bænke og borde. Gårdene fremtræder nøgne og uden spor af aktiviteter som f.eks. boldspil. Det blev

under rundgangen oplyst at arresthuset har søgt Direktoratet for Kriminalforsorgen om en ekstra bevilling til opsætning af basketballnet i gårdene, og til indkøb af udstyr til hockey. På gangene inde i arresthuset ved dørene ud til gårdene står bordtennisborde som de indsatte kan tage med ud i gården. Arresthuset havde kort tid forud for inspektionen indkøbt to nye bordtennisborde. De nye kostbare borde måtte først tages ud i sommeren 2001 og da kun i godt vejr. Lige inden for indgangsdørene til gårdene er der en overdækning i ca. en meters bredde hvor de indsatte kan søge ly for en byge under gårdtur.

Det blev under rundgangen oplyst at enkelte indsatte bruger gårdturene til motion. De fleste indsatte anvender gårdturene til fællesskab i form af almindelig snak, kortspil m.m. Arresthusets to afdelinger holdes adskilt under gårdturene. Den midterste gård anvendes til isolanter eller indsatte der vil være for sig selv.

Arresthuset har i brevet af 21. maj 2001 oplyst at Direktoratet for Kriminalforsorgen har bevilliget 15.000 kr. til velfærdsfremmende foranstaltninger, og at arresthuset har indkøbt og opsat kurve til basketball og mål til hockey. Der er endvidere købt bolde til de to boldspil og nye bænke og grill.

Jeg tager det oplyste om forbedringer til efterretning. Jeg henstiller til Arresthuset i Ringsted at hullerne i de støbte gulve bliver repareret.

Jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

2.3.3. Kondirum

Kondirummet ligger i kælderen. Der må være to indsatte i rummet ad gangen.

I rummet står bl.a. en bæk til styrketræning og en motionscykel. På væggen hænger instruktioner i brugen af redskaberne og håndvægte af forskellig størrelse. Der er endvidere en vægtstang med tilhørende ringe. Det blev oplyst at personalet er betænkelige ved at de indsatte har adgang til disse håndvægte hvoraf de største er meget tunge.

Der er planer om at ændre rummet fra et styrketræningsrum til et egentligt motionsrum.

Rummet fremtræder meget slidt – især det støbte og malede gulv.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om overvejelserne om at ændre rummets anvendelse er afsluttet og – i givet fald – om at oplyse om resultatet af disse overvejelser.

Det fremgår af arresthusets ajourføring af det spørgeskema som blev brugt til ombudsmandens generelle undersøgelse i 1997 om forholdene i landets arresthuse (den såkaldte spørgeskemaundersøgelse), at arresthuset har planer om renovering af kondirummet (og de indsattes baderum, jf. pkt. 2.3.5.).

Dette tager jeg til efterretning. Jeg går ud fra at arresthusets plan omfatter gulvet og beder arresthuset om nærmere oplysninger om renoveringsplanen – herunder om tidspunktet for planens gennemførelse.

2.3.4. Skolestue/lægerum

Det gamle besøgsværelse benyttes nu både som skolestue og lægerum. I rummet der er malet i en lys farve og belagt med linoleum på gulvet, står en briks til brug for lægen. Rummet er endvidere møbleret med et lille bord med to tilhørende stole. Rummet er ikke

udsmykket på nogen måde. Op ad den ene væg stod på tidspunktet for inspektionen en tavle til undervisningsbrug. Det blev under rundgangen oplyst at tavlen ikke er hængt op på væggen fordi hovedparten af undervisningen finder sted på cellerne. På gulvet står endvidere et lille skab med plads til nogle af lægens remedier. De primære remedier har lægen dog med i sin lægetaske. Lægejournaler og medicin opbevares i aflåste skabe henholdsvis i personalets vagtstue og på gangen uden for vagtstuen hvor de indsatte (normalt) ikke kommer.

I det aflåste medicinskab er en afdeling – giftskabet – med en ekstra lås.

Det blev under rundgangen oplyst at personalet er trygge ved at stå for medicinudleveringen, og at personalet altid spørger lægen til råds i tvivlstilfælde.

Jeg har noteret mig de betryggende forhold i arresthuset med hensyn til opbevaringen af medicin (det ekstra aflåste giftskab). Opbevaringen af lægejournaler og medicin giver mig i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

2.3.5. Toilet og bad (og rensesvæske)

I kælderen findes de indsattes bad og to adskilte toiletter med håndvask. Også på cellegangen er der to toiletter med håndvask. Det fremgår af arresthusets ajourføring af det tidligere nævnte spørgeskema (ombudsmandens spørgeskemaundersøgelse) at arresthuset har planer om at udskifte de eksisterende toiletkummer med lavtskyllende kummer. På håndvaskene lå der håndsæbe, og der hang endvidere beholdere på væggen med flydende sæbe. På et af toiletterne på cellegangen var der placeret en beholder med ren-

sevæske på væggen. Ved siden af hang en skriftlig vejledning i brugen af renevæskan.

Gulvet i badeværelset er belagt med terrazzo, og der er endvidere lyse fliser på væggen i ca. 1,4 meters højde. Vandrørene på væggen er malet blå. Der er monteret et termostatbrusearmatur med tilhørende håndbruser på væggen i rummets inderste hjørne. På væggen ovenover er der et beslag til at sætte håndbruseren fast i og en beholder til flydende sæbe. Gulvet er i denne ende af baderummet forsænket og forsynet med et afløb. Rummet er møbleret med en gammel grønmalet træbænk til tøj og håndklæde. Baderummet fremstår meget lidt indbydende. Vandrørene er rustne, og terrazzogulvet virker koldt, slidt og kedeligt. Brusearmaturet og håndbruseren er delvist dækket af kalk. Rummet bærer ikke præg af regelmæssig rengøring.

Det fremgår af arresthusets ajourføring af spørgeskemaet (ombudsmandens spørgeskemaundersøgelse) at arresthuset har planer om reovering af baderummet (og de indsattes kondirum, jf. pkt. 2.3.3.).

For at fremme brugen af den flydende sæbe som arresthuset stiller til rådighed for de indsatte og dermed sikre en god hygiejne blandt de indsatte, anbefaler jeg at arresthuset fjerner håndsæben på håndvaskene.

Baderummet fremtræder som anført meget lidt indbydende og bærer ikke præg af regelmæssig rengøring. Jeg henstiller til arresthuset at sørge for en mere grundig rengøring af baderummet – herunder afkalkning af armatur, håndbruser og rør – og at baderummet i fremtiden kommer til at indgå i den almindelige plan for rengøring i arresthuset.

Jeg beder arresthuset underrette mig om hvad der sker i anledning af min anbefaling og min henstilling.

Jeg har noteret mig oplysningerne om udskiftning af toiletkummerne og reovering af baderummet. Jeg er enig i at baderummet trænger til en gennemgribende reovering. Jeg går ud fra at planerne (bl.a.) indebærer en udskiftning af de rustne vandrør og også omfatter gulvet. Jeg beder arresthuset om nærmere oplysninger om reoveringsplanerne – herunder om tidspunktet for planernes gennemførelse.

2.3.6. Køkken

Køkkenet er beliggende uden for det sikrede område. Rummet er næsten kvadratisk og pænt stort. Det er malet i en lys farve. Væggene er beklædt med grå fliser op til ca. 1,7 meters højde. Gulvbelægningen er udskiftet med lysegråt linoleum for nylig og fremstår uden huller og revner. Køkkenet er forsynet med hårde hvidevarer (køleskab og fryser) til opbevaring af maden. I arresthusets køkken tilberedes al maden – herunder dybfrosne hovedretter som opvarmes i en varmebehandlingsovn. Arresthuset følger den almindelige rytme med varm mad om aftenen og kold mad midt på dagen. Maden leveres fra Statsfængslet i Jyderup – brødet indkøbes dog lokalt.

Der var pænt og rent i køkkenet.

Midt på cellegangen, som har otte celler på hver side, ligger yderligere et rum med et rustfrit køkkenbord med indbygget dobbeltvask (kaldet ”gangmandens køkken”). Dette rum har altid været brugt som anretter- og opvaskekøkken for de indsatte. Gulvet er belagt med linoleum, og væggene er beklædt med fliser op til ca. 1,7 meters højde. I rummet er der et køleskab til arresthusformål, en opvaskemaskine og tre højskabe. Der er endvidere et køleskab til brug for de indsatte.

Rummet benyttes indimellem til f.eks. sammenlægning af en lagkage. Det blev oplyst at der tidligere, for 4-5 år siden, var opstillet kogeplader således at de indsatte selv kunne tilberede varm mad. Disse kogeplader påbød levnedsmiddelkontrollen imidlertid fjernet.

Jeg henviser endvidere til det jeg har anført under pkt. 6.1.

2.3.7. Bibliotek

Arresthusets bibliotek er placeret på cellegangen i to stålskabe. Her findes både bøger, tegneserier og spil. Den ene halvdel af bogsamlingen er til registret udlån – der er udlån hver lørdag. Den anden halvdel og tegneserierne står i et åbent skab til fri afbenyttelse for de indsatte. Spillene står ligeledes i det åbne skab. Bøgerne i arresthusets udlånsbibliotek udskiftes to gange månedligt. Overvagtmasteren oplyste at arresthusets samling af bøger nu udskiftes hyppigere og også i et vist omfang er forøget i forhold til tidligere. Arresthuset råder nu over godt 100 titler. Derudover findes et stort antal private bøger som f.eks. tidligere indsatte ikke har taget med sig. Disse bøger kan frit lånes af de indsatte. Lydbånd kan de indsatte bestille på kommunebiblioteket gennem personalet. Dette gælder også lydbånd på fremmedsprog og udenlandsk litteratur. Arresthusets bibliotek indeholder ingen romankataloger e.l. da sådanne opslagshæfter hurtigt forældes, men kataloger kan ligeledes bestilles hvis en indsat skulle ønske det. Kommunebibliotekets kassable tegneserier bliver slidt helt op i arresthuset, som får tegneserierne foræret af Ringsted Kommune.

Biblioteksskabene indeholder, som nævnt, endvidere spil – backgammon, skak og kalaha. Spillene vedligeholdes med brikker i den takt som de indsatte gør opmærksom på mangler. Personalet

har overvejet at indkøbe en skakcomputer ved lejlighed til brug for de indsatte som er isolerede.

Biblioteksordningen inkluderer endvidere et abonnement på Dagbladet og Illustreret Videnskab.

Jeg er opmærksom på at romankataloger – ligesom andre kataloger og opslagsværker – hurtigt bliver forældede. Romankataloger er imidlertid udmærkede som inspirationskilde især for personer som ikke har den store læseerfaring.

Idet jeg går ud fra at arresthuset har foranlediget eller vil foranledige at arresthusets bibliotek udstyres med det sidst udkomne romankatalog og er opmærksom på dette forhold i fremtiden, foretager jeg mig ikke mere vedrørende biblioteket.

Hvad angår bøger på fremmedsprog, henviser jeg til det jeg har anført under pkt. 6.10.

2.3.8. Værksted

Værkstedet er placeret i et aflangt rum (det tidligere personalesoverum). Op ad den ene langvæg er der et langt arbejdsbord med et aflangt lysarmatur (lysstofrør) i passende højde. Værkstedet egner sig kun til papir- og montagearbejde. Der er plads til to indsatte ad gangen i værkstedet. Værkstedet er malet i en lys farve, og der er linoleum på gulvet. Der er ingen form for udsmykning i værkstedet. Det blev under rundgangen oplyst at arresthuset har planer om at indrette et rum over for værkstedet – som nu bliver brugt til lager – med endnu en arbejdsplads, således at værkstedet med tilknyttet lager kan give plads til at tre indsatte kan arbejde uden for cellerne. Et træskur i arresthusgården tjener som et ekstra (fjern)lager.

Der virkede meget rodet i værkstedet. Det blev oplyst at arresthuset umiddelbart før tidspunktet for inspektionen havde fået en stor mængde yo-yoer leveret i kasser som var i stykker. Det havde derfor været nødvendigt at skovle yo-yoerne ind i værkstedet.

Jeg går ud fra at rodet i værkstedet kan henføres til de specielle omstændigheder som arresthuset anførte over for mig under inspektionen, og at rodet nu er væk. Jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg henviser i øvrigt til jeg har anført under pkt. 6.5.

2.3.9. Personalerum mv.

Personalets vagtstue og arrestforvarerens kontor er beliggende ved siden af besøgslokalet. Vagtstuen er møbleret med skriveborde og computere. Fra vagtstuen kan personalet via monitorer med fire faste billeder overvåge strategiske steder i arresthuset og uden for huset. Det blev under rundgangen oplyst at der til kameraerne er koblet en båndmaskine som optager al færdsel i arresthusets gård. På båndet opbevares oplysninger fra det foregående døgn. Personalets baderum er – som de indsattes baderum – beliggende i kælderen. I den tidligere arrestforvarerbolig er der endvidere et personalesoverum.

De personalerum som jeg besigtigede under inspektionen, fremtræder pæne og nydelige (jeg besigtigede ikke personalebaderummet i kælderen).

Arresthuset må alt i alt karakteriseres som et pænt hus med rummelige lokaler. Dette skyldes bl.a. inddragelsen af arrestforvarerboligen til arresthusformål.

Der var generelt ryddeligt og en pæn orden i arresthuset. Vedligeholdelsesstandarden var endvidere generelt rimelig. De bygningsmæssige forhold giver mig herefter ikke anledning til

bemærkninger ud over det som jeg har anført ovenfor under pkt. 2.2., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.5. og 2.3.7.

3. Arbejde, fritid og undervisning

3.1. Arbejde

Det er som udgangspunkt nu som tidligere muligt at skaffe tilstrækkeligt med arbejde til arresthuset. Der er normalt tale om montagearbejde. På tidspunktet for inspektionen var arresthuset i gang med at samle yo-yoer i pakninger af ti stk. De indsatte satte endvidere plastikpropper på drikkedunke for firmaet BØJKO og prismer på lysestager for en anden virksomhed. Tidligere havde arresthuset faste leverancer til LK-NES. Denne virksomhed har imidlertid flyttet sin produktion til udlandet. Arrestforvareren oplyste at de indsatte i gennemsnit tjener 3-400 kr. om ugen på akkord, hvilket ligger over den almindelige timeløn. Nogle indsatte kan dog komme op på over 600 kr. ugentligt. Arresthuset kan beskæftige alle de indsatte der ønsker at arbejde, og de indsatte kan arbejde så længe de vil. Arbejdet foregår enten på værkstedet hvor to indsatte kan arbejde samtidigt, eller på cellerne.

Arresthuset har et glimrende samarbejde med regionsværkmesteren som har kontor i Slagelse. Dette samarbejde har særligt haft betydning i forbindelse med udnævnelsen af den ny arrestforvarer der har fået en særdeles god vejledning af regionsværkmesteren.

Jeg har noteret mig at Arresthuset i Ringsted i modsætning til nogle andre arresthuse ikke har problemer med at beskæftige de indsatte.

3.2. Fritid

Arresthuset har et kondirum (som arresthuset, som nævnt, har planer om at renovere og ændre til et motionsrum). Der er plads til to indsatte ad gangen. I fritiden kan de indsatte endvidere spille bordtennis (i godt vejr også uden-dørs på gårdtursarealerne). Derudover er der undervisning og biblioteksordningen. Som anført under pkt. 2.3.7., har arresthuset endvidere forskellige spil som de indsatte kan låne.

Om gårdture fremgår følgende af arresthusets husorden:

”Der afholdes gårdtur en dag dagligt, på hverdage fra kl. 12.15 - 13.15. Lør.-, Søn- og helligdage fra kl. 14.15 - 15.15. I forbindelse med den officielle sommertid kan gårdturen, i weekenden, forlænges til kl. 17.15. Efter personalets skøn.”

Det fremgår af husordenen at gårdturene i weekenden kan forlænges (i sommerhalvåret). Jeg går ud fra at dette sker i det omfang det er muligt.

Jeg har noteret mig at gårdtursarealet nu, udover kortspil (og bordtennis), også kan anvendes til basketball og hockey. Jeg beder arresthuset oplyse om – og i bekræftende fald i hvilket omfang – de indsatte (eller grupper af indsatte) har mulighed for at bruge disse nye muligheder for aktivitet i fritiden (uden for de almindelige tidspunkter for gårdture).

3.3. Undervisning

Arresthusets lærer kommer i huset en gang om ugen (og var tilfældigvis i huset på tidspunktet for inspektionen). Læreren præsenterer sig selv og undervisningstilbudene for de nyindsatte. Arresthuset har en bevilling på 195 timers undervisning om året. Alle timerne udnyttes. Læreren underviser i regning, matematik, engelsk og stavetræning op til 9. classes niveau. Stavetræning kan f.eks. bestå i kryds- og tværsopgaver. De fleste indsatte er blot

interesserede i at få deres kundskaber genopfrisket. Hvis de indsatte ønsker undervisning ud over 9. klasses niveau, kan læreren orientere dem om de muligheder for selvstudium som findes på Direktoratet for Kriminalforsorgens område.

Selve undervisningen foregår den ene dag om ugen hvor læreren er i huset, og som udgangspunkt som eneundervisning på cellerne. Arresthuset har et lokale som kan anvendes som skolestue, men det bruges stort set ikke. Hver indsat får 15-20 minutters undervisning pr. uge. De indsatte får lektier for til næste uge svarende til fem timers arbejde. Hvis lektierne ikke bliver lavet, bliver der ikke udbetalt penge. Efter lærerens opfattelse har dette en positiv effekt på nogle af de indsattes arbejdsindsats, mens det for andre er ganske uden betydning. Det er læreren der afgør om den indsatte i tilstrækkeligt omfang har lavet lektierne. De indsatte der ønsker mere undervisning end hvad der svarer til fem timer, kan af arresthuset få bevilget yderligere fem timers undervisning som selvstudium. Undervisning herudover kan kun bevilges af direktoratet. I princippet kan en indsat således, med direktoratets godkendelse, studere på fuld tid i arresthuset.

4. Lægebetjening mv. og rensesvæske

Arresthusets læge er tidligere militærlæge på Flådestation Korsør og var før denne ansættelse praktiserende læge i Borup. Det blev under inspektionen oplyst at lægen er meget afholdt af både de indsatte og arresthusets personale. Konsultationerne finder sted en gang ugentligt i et rum som også indimellem anvendes som skolestue og frisørsalon. En farmaceut fra apoteket foretager en gang om året en systematisk gennemgang af medicinskabet. Lægen checker dog også medicinskabet løbende i forbindelse med hans ordination af medicin til de indsatte.

Jeg fik under inspektionen ikke indtryk af at den praktiserede ordning efter hvilken der afholdes andre (begrænsede) aktiviteter i det rum som anvendes af arresthuslægen, giver an-

ledning til problemer. Jeg går ud fra at arresthusets personale i den forbindelse (og særligt i forbindelse med anvendelsen af rummet som frisørsalon) er opmærksomme på de hygiejniske forhold, og jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette forhold.

En allerede iværksat nedtrapning af stofmisbrug på grundlag af en aftale med det amtskommunale misbrugscenter, bliver videreført af lægen. Der afholdes halvårlige møder med amtets misbrugscenter om denne form for behandling, hvor også arresthuslægen og Kriminalforsorgen i Frihed (Slagelse-afdelingen) er til stede. Som grundlag for dette arbejde foreligger der en skriftlig aftale mellem arresthuset, Kriminalforsorgen i Frihed og Vestsjællands Amt.

Jeg beder om at modtage en kopi af aftalen.

Nedtrapning sker over ca. tre uger. Arresthuset havde på tidspunktet for inspektionen to-tre indsatte på metadon. Direktoratet for Kriminalforsorgens lægefaglige konsulent anbefaler nu at man i tvivlstilfælde højst giver 2 x 20 ml metadon om dagen.

Arresthuset anvender stadig en stor doseringsflaske med renevæske. Arresthuset har fået sin første sending af små flasker, men den store flaske skal først bruges op. Der er problemer med renevæskeordningen idet vejledningen jævnligt rives i stykker. Der var på tidspunktet for inspektionen lige opsat en ny vejledning.

Også andre arresthuse har problemer med at vejledningen til renevæsken fjernes af de indsatte. Jeg kan ikke pege på nogen anden udvej til at løse dette problem, end den som arresthuset følger.

5. Belæg

Arresthuset havde i 2000 en belægning på gennemsnitligt 94,1%, hvilket betyder at der i visse perioder har været overbelægning. Tomandscellen bruges, hvis behovet opstår, som en tremandscelle med en ekstra madras på gulvet. Hvis det er nødvendigt, placerer arresthuset to indsatte i enkeltcellerne. Besøgslokalet anvendes ikke til dette formål. Arresthuset havde på tidspunktet for inspektionen 15 indsatte, heraf 11 varetægtsarrestanter.

De indsatte afholder adskilte gårdture i de to afdelinger. For at imødegå uheldige påvirkninger de indsatte imellem, er det almindeligvis ikke muligt at bytte afdeling. Under den indledende samtale henviste arresthuset i den forbindelse til en episode hvor en indsat blev overført til Arresthuset i Ringsted fra et andet arresthus. Kort tid efter overførslen indløb de første ønsker om flytning mellem arresthusets to afdelinger. Disse ønsker var ret tydeligt fremprovokeret af den overførte der på denne måde forsøgte at skaffe plads til en overflytning af ham selv til den anden afdeling i arresthuset. Hvis der er optræk til uheldige forhold af denne karakter, tages der omgående affære. Arresthuset er ikke større end at sådanne problemer straks bemærkes. Som endnu et eksempel omtalte arresthuset under den indledende samtale en episode fra slutningen af 2000. En indsat blev mødt med krav fra andre indsatte om at udlevere sit anklageskrift. Det blev fra arresthusets side i den forbindelse gjort klart for alle indsatte at anklageskrifter er personlige papirer som kun angår den enkelte indsatte.

Der var på tidspunktet for inspektionen en 18-årig indsat og endvidere en enkelt kvindelig indsat. De unge indsatte bliver meget hurtigt placeret i varetægtsurrogaterne – først og fremmest Sølager. Kvindelige indsatte kan godt være i fred i arresthuset. Arresthuset havde endvidere på tidspunktet for inspektionen en indsat fra Baltikum. Arresthuset drager også i en sådan forbindelse god nytte af husfællesskabet med politiet idet arresthuset har mulighed for at bruge politiets tolk i forbindelse med regelmæssig politiafhøring. Arresthuset er således i stand til at kommunikere med den pågældende på en god måde. Arresthuset har i øvrigt mulighed for at tilkalde telefonisk tolkebistand efter behov. Denne ordning fungerer tilfredsstillende.

6. Andre forhold

6.1. Forplejning

Maden kommer fra Statsfængslet i Jyderup og leveres en gang om ugen; dog købes brødet lokalt. Den varme mad spises om aftenen. Der er rigeligt med mad idet de indsatte kan få ekstra kartofler/ris/pasta/brød. Det blev oplyst at arresthuset altid sørger for at have mad uden svinekød i fryseren til indsatte muslimer. Der er som regel også vegetarisk mad i fryseren til eventuelle indsatte som ikke spiser kød. En gang imellem spises der rester fra fryseren.

De indsatte har mulighed for dagligt at bestille grillmad, pizza e.l. fra en restaurant i Ringsted. Restauranten ligger lige over for arresthuset. De indsatte har ingen mulighed for selv at lave mad, idet den lokale veterinærkontrol har modsat sig at det der tidligere var gangmandens køkken, anvendes til tilberedning af mad til de indsatte.

Jeg kan til orientering for Arresthuset i Ringsted oplyse at jeg i fortsættelse af min inspektion den 21. februar 2000 af Arresthuset i Frederikssund indledte en egen drift sag i forhold til Direktoratet for Kriminalforsorgen vedrørende de indsattes adgang til at lave mad i arresthusene (mit journalnummer 2000-0774-629 PH).

Jeg har den 9. april 2001 afsluttet denne sag. I mit brev af samme dato til direktoratet har jeg tilkendegivet at jeg ingen bemærkninger har til de retningslinier der er angivet i et udkast til en orienteringsskrivelse til arresthusene, for de indsattes adgang til madlavning i fællesskab uden at køkkenet skal godkendes hertil. Efter disse retningslinier kan maksimalt 12 indsatte ad gangen lejlighedsvist lave mad sammen, forudsat at det ikke giver anledning til hygiejniske problemer. Jeg er herved gået ud fra at direktoratets forudsætning om lejlighedsvisse arrangementer ikke tilsigter at begrænse

muligheden for jævnlig madlavning i de arresthuse hvor det kan indpasses i arresthusets arbejdsrutine.

6.2. Købmand

De indsatte kan bestille varer hos købmanden to gange om ugen til almindelige købmandspriser. De indsatte har endvidere i almindelighed mulighed for at få personalet til at købe kioskvarer hver dag.

6.3. Fjernsyn mv.

De indsatte kan leje tv til 5 kr. om dagen. Også radioapparater kan lejes, men for 2,75 kr. om dagen. Arresthuset har ikke egne apparater, men lejer apparaterne hos en radioforhandler i Ringsted. Der er intet overskud i ordningen. De indsatte har også mulighed for at medbringe egne radioapparater på cellen (ifølge husordenen gælder det transistorradioer uden mikrofon). Det forudsætter dog at de indsatte er villige til at betale for et eftersyn hos en forhandler.

Arresthusets husorden (der sidst er revideret den 23. marts 2001) omtaler kun tv, video, radio, edb-udstyr og Playstation, men ikke andre elektriske apparater af denne type.

Det fremgår nu af straffuldbyrdelseslovens § 36, stk. 1, at en indsat har ret til at medbringe, besidde og råde over egne genstande i institutionen, medmindre dette er uforeneligt med ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. Efter § 36, stk. 2, kan justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) fastsætte regler om begrænsninger i de indsattes ret efter § 36, stk. 1. I § 2, stk. 6, § 3 og § 5 i Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 370 af 17. maj 2001 (genstandsbekendtgørelsen) er (bl.a.) fastsat følgende regler:

”§2. Følgende genstande må ikke udleveres til indsatte:

...

Stk. 6. I arresthuse (Københavns Fængsler) må der endvidere ikke udleveres fjernsyn. Indsatte, som ikke har adgang til at se fjernsyn, har ret til at leje et fjernsyn. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, fastsætter maksimumpriser for udlejning af fjernsyn.

§ 3. Institutionens leder fastsætter nærmere regler om udlevering af indsattes egne genstande. Institutionens leder kan i denne forbindelse under hensyn til forholdene i den enkelte institution fastsætte yderligere begrænsninger i indsattes ret til at medtage, besidde og råde over egne genstande i institutionen, herunder med hensyn til genstandenes størrelse, antal og art m.v.

...

§ 5. Det kan gøres til et vilkår for udlevering af fjernsyn, radio og lignende, at apparatet

- 1) mærkes med henblik på at kunne identificere apparatets ejer, og
- 2) plomberes.

Stk. 2. Institutionens leder kan fastsætte regler om, at elektriske apparater, herunder fjernsyn, radio og lignende, i tilfælde, hvor institutionen ikke selv kan foretage en tilstrækkelig undersøgelse af apparatet, kun kan udleveres på betingelse af, at den indsatte betaler for undersøgelsen.”

Bekendtgørelsens regler suppleres af Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning nr. 75 af 16. maj 2001 der er knyttet til genstandsbekendtgørelsen. I vejledningens pkt. 8, afsnit 7, er anført følgende:

”Radioer, cd-afspillere, båndoptagere uden mikrofon, cd'er, bånd og lignende bør normalt kunne udleveres, hvis forholdene i institutionen tillader det.”

De apparater som arresthuset har mulighed for at stille til rådighed for de indsatte, kan ikke anvendes til afspilning af musik efter den indsattes eget valg. På den baggrund og under henvisning til de ovenfor citerede regler fra Direktoratet for Kriminalforsorgens genstandsbekendtgørelse og den dertil hørende vejledning – regler som er trådt i kraft den 1. juli 2001 – beder jeg Arresthuset i Ringsted oplyse om de overvejelser som arresthuset måtte have gjort sig om ændringer i arresthusets husorden på dette punkt, og om at oplyse om arresthu-

set eventuelt (allerede) har fastsat nærmere regler efter bekendtgørelsens § 3. I bekræftende fald beder jeg arresthuset om at sende mig et eksemplar af disse regler.

6.4. Vaskemaskine mv. og køleskabe

Efter inddragelsen af arrestforvarerboligen til arresthusformål har arresthuset nu en vaskemaskine og en tørretumbler til brug for de indsatte. De indsatte får dog ikke lov til selv at betjene maskinerne; dette job er alene ”ombærerens”. Tøjet afleveres og bringes i særskilte vaskekurve, og ”ombæreren” vasker tøjet efter de indsattes anvisninger. Tøjet vaskes og tilbageleveres samme dag som det afleveres. Udgangspunktet for vaskeordningen er at de indsatte kan få vasket en gang om ugen.

Arresthuset stiller maskiner, vaskepulver og skyllemiddel gratis til rådighed.

Jeg har noteret mig at Arresthuset i Ringsted – i lighed med andre arresthuse – vederlagsfrit stiller vaskefaciliteter til rådighed for de indsatte.

6.5. Fællesskab

Som udgangspunkt er der kun fællesskab i arbejdstiden for de to indsatte som der er plads til i værkstedet. Hvis de indsatte ønsker det – og hvis det ikke giver produktionsmæssige eller sikkerhedsmæssige problemer – kan de indsatte arbejde i fællesskab to og to på cellerne. Det er dog en forudsætning for fællesskab i arbejdstiden at de indsatte arbejder med det samme produkt/den samme leverance. Dørene står endvidere i et vist omfang åbne i arbejdstiden. De indsatte har således mulighed for at gå ind til naboen og spørge om hjælp hvis de skulle komme i tvivl om noget vedrørende det arbejdsmæssige. Det er et problem at de fleste indsatte først begynder at arbejde efter kl. 12.

De indsatte har ikke mulighed for fællesskab under gårdture på tværs af de to afdelinger som arresthuset i en vis forstand er delt op i. I gårdene kan der spilles bordtennis på borde som de indsatte kan tage med ud når vejret er godt. Der kan endvidere spilles basketball og hockey (se herom under pkt. 2.3.2.). Det er kun muligt at spille med skumgummibold i gårdene da spil med almindelige bolde – og i særdeleshed basketballbolde – giver for megen larm. Arresthuset henviste herved til gårdtursarealets placering midt i bygningen og til at cellevinduerne vender ud til gårdtursarealet. Der kan være op til otte indsatte ad gangen i hver af gårdene. Den mellemste gård bruges til isolanter.

Jeg er opmærksom på at de bygningsmæssige forhold sætter grænser for omfanget af fællesskabet i arresthuset.

Jeg har noteret mig at arresthuset under visse forudsætninger er indstillet på at acceptere de indsattes eventuelle ønsker om arbejdsfællesskab på cellerne.

Muligheden for arbejdsfællesskab er dog – som anført af arresthuset – først og fremmest knyttet til værkstedet. Det blev under rundgangen i den forbindelse oplyst at arresthuset har planer om at etablere en (tredje) arbejdsplads i et rum overfor værkstedet som på nuværende tidspunkt bliver anvendt som lager. Det forudsætter dog at (også) dette rum bliver sikret.

Jeg beder Arresthuset i Ringsted om at oplyse hvor langt arresthuset er kommet med disse planer.

Jeg kan til orientering for Arresthuset i Ringsted oplyse at jeg i 1997 har rejst en generel sag over for Direktoratet for Kriminalforsorgen om fællesskab i arresthusene (mit j.nr. 1997-2999-629 PH). Der har den 7. august 2001 været afholdt møde med organisationerne om en indstilling fra direk-

toratets arbejdsgruppe om fælles retningslinjer for fællesskab i arresthusene. Direktoratet har den 14. august 2001 oplyst mig om at det er direktoratets hensigt at orientere om de endelige regler om fællesskab i arresthusene på arrestforvarermødet i oktober 2001.

Under henvisning til at der også vedrørende fællesskab i løbet af kort tid foreligger nye regler, foretager jeg mig i øvrigt ikke mere vedrørende dette spørgsmål i forhold til min inspektion af Arresthuset i Ringsted.

6.6. Vold

Medicinudleveringen giver af og til anledning til konflikter mellem personalet og de indsatte. Arresthuset har således i et enkelt tilfælde inden for de seneste år måttet lægge en indsat i håndjern fordi den indsatte overfaldt vagtpersonalet i forbindelse med udlevering af opslæmmet medicin. Den indsatte blev efterfølgende via et ophold i politigårdens detention overført til et andet arresthus med henblik på anbringelse i sikringscellen der. Den indsatte blev senere idømt 30 dages fængsel for vold mod tjenestemand i funktion. Arresthuset har også haft et tilfælde af vold mod de ansatte i forbindelse med morgenmadsudlevering. Fordi episoderne er så sjældne som de er, opnår personalet ikke den nødvendige rutine i anvendelsen af skjolde, hjelme m.m. Dette sammenholdt med arresthusets normering betyder at der som regel anmodes om assistance fra politiet. Også i tilfælde af vold nyder arresthuset godt af husfællesskabet med politiet der hurtigt kan tilkaldes via overfaldsalarmerne. Personalet forsøger dog at løse problemerne inden de tilspidses, men det kan være nødvendigt at anvende magt for at opretholde ro og orden i arresthuset. Polititjenestemændene er dog gode til at holde sig ude af syne og vente med at gribe ind til det står klart at arresthusets personale ikke selv kan klare situationen.

6.7. Selvmord og selvmordsforsøg

Arresthuset oplyste at arresthuset inden for de sidste år har haft en enkelt sag af denne type som personalet stadig er dybt berørt af. Det skyldes dels det ulykkelige hændelsesforløb, dels den – efter arresthusets opfattelse – uberettigede kritik fra direktoratets side. Personalet havde forsøgt ved samtaler med den indsatte at holde modet oppe hos ham. Endvidere havde han samtaler med arresthuslægen og fik bevilget psykologtimer under sit ophold i arresthuset. Personalet havde forsøgt at få den indsatte overført til Amtshospitalet Dianalund, men dette blev afvist idet den indsatte ikke blev anset for alvorligt selvmordstruet. Denne vurdering viste sig ikke at være rigtig.

Jeg oplyste under den afsluttende samtale at jeg kan være enig i at en egentlig erkendt selvmordstruet ikke hører hjemme i et arresthus og bekræftede at den pågældende sag – som alle sager om selvmord og selvmordsforsøg i Kriminalforsorgens institutioner – har været undersøgt i ombudsmandsinstitutionen. Jeg anførte at det er vigtigt at eventuelle observationer som kan tydes i retning af at den indsatte er selvmordstruet, gives videre i forbindelse med vagtskifte. Arresthuset er meget opmærksom herpå og oplyste at hver enkelt indsat bliver diskuteret i forbindelse med vagtskifte. Arresthuspersonalet er endvidere blevet tilbudt et todages kursus i selvmordsforebyggelse. En del af personalet havde på tidspunktet for inspektionen allerede gennemført dette kursus.

6.8. De indsattes kontakt med omverdenen, herunder besøg og telefonsamtaler

De indsatte har ifølge husordenen ”normalt adgang til 1 times besøg om ugen”. Der er ifølge arresthusets brev af 21. maj 2001 besøgstid dagligt mellem kl. 14.30 og 17.00, på søn- og helligdage tillige mellem kl. 09.00 og 11.30. Det fremgår af arresthusets brev af 21. maj 2001 at de indsatte i

gennemsnit har besøg 3-4 timer om ugen. Af brevet fremgår det endvidere at arresthuset dispenserer fra besøgstiderne i den udstrækning det er praktisk muligt.

Jeg har noteret mig arresthusets oplysninger om at der dispenseres fra besøgstiderne hvis det er praktisk muligt.

De indsatte har mulighed for på søn- og helligdage at modtage besøg om formiddagen. En tilsvarende mulighed findes ikke på lørdage.

Jeg beder arresthuset oplyse baggrunden herfor.

Om de indsattes mulighed for at føre private telefonsamtaler under deres ophold i arresthuset, fremgår følgende af husordenen:

”Der kan normalt ikke ringes privat fra arresten”.

Der er – med ikrafttræden den 1. juli 2001 – indført detaljerede regler om de indsattes ret til at føre telefonsamtaler. Jeg henviser til straffuldbyrdeslovens § 57 og til Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 378 af 17. maj 2001 (telefonbekendtgørelsen).

Arresthusets holdning til de indsattes anvendelse af telefonen afviger – således som den kommer til udtryk i husordenen – fra holdningen i andre arresthuse. Under henvisning til de nye regler foretager jeg mig dog ikke noget i den anledning.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der er fastsat lokale regler om den praktiske gennemførelse af de indsattes ret til at føre telefonsamtaler, jf. bemyndigelsen hertil i telefonbe-

kendtgørelsens § 4, stk. 2. I bekræftende fald beder jeg om at modtage et eksemplar af disse regler.

6.9. Talsmandsordning

Arresthuset oplyste at arresthuset har fået en talsmandsordning i forbindelse med varslingen af inspektionen, inspireret af de medsendte opslag. På grund af den hurtige udskiftning af de indsatte er det imidlertid vanskeligt at få ordningen til at fungere. Der er en god dialog mellem de indsatte og de ansatte.

Jeg har noteret mig at Arresthuset i Ringsted har etableret en talsmandsordning. Om vanskelighederne med at få ordningen til at fungere, henviser jeg til det jeg har anført under pkt. 8.1.

Også på dette område er der med straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden kommet detaljerede regler. Jeg henviser til lovens § 34 om de indsattes indflydelse på deres tilværelse under strafudståelsen, og til Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 369 af 17. maj 2001 (talsmandsbekendtgørelsen). Reglerne gælder også for varetægtsarrestanter der ikke er isolerede efter rettens bestemmelse, jf. bekendtgørelsens § 9.

Det er reglerens udgangspunkt at der skal være en talsmandsordning – også i arresthusene. Kun hvis de indsatte ikke ønsker at vælge talsmænd, kan der – i stedet for en egentlig talsmandsordning – blive tale om møder med alle indsatte eller grupper af indsatte, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Hvad talsmandens forhold angår, henviser jeg til det jeg har anført under pkt. 8.1.

6.10. Avishold

Som anført under pkt. 2.3.7., abonnerer arresthuset på Dagbladet (og Illustreret Tidende).

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 58, stk. 3, at udenlandske indsatte så vidt muligt bør have adgang til aviser, tidsskrifter, bøger mv. på deres eget sprog. Loven trådte i kraft den 1. juli 2001. Jeg fik under inspektionen indtryk af at Arresthuset i Ringsted har udenlandske indsatte i et ikke uvæsentligt omfang.

Jeg beder Arresthuset i Ringsted om at oplyse hvorledes arresthuset har forholdt sig eller vil forholde sig til den nævnte bestemmelse.

6.11. Samarbejde med de sociale myndigheder og problemer med euforiserende stoffer

Der er et godt og konstruktivt samarbejde med Kriminalforsorgen i Frihed (afdelingen i Slagelse) som mindst en dag om ugen kommer i arresthuset. Hver enkelt indsats eventuelle problemer bliver i den forbindelse gennemgået. Herudover har KiF, Slagelse, et tilsynskontor i tilknytning til arresthusets lokaler hvor en socialrådgiver står til rådighed flere gange om ugen.

Arresthuset oplyste at stoffer periodevis er et problem. Det drejer sig hovedsageligt om hash og piller. Arresthuset ved som regel besked når der er stoffer i huset, og kender også brugeren eller brugernes identitet. Der er ofte tale om gengangere. Undertiden modtager personalet oplysninger fra indsatte om stoffer i huset, andre gange konstateres stoffer ved visitation af cellerne. Arresthuset får endvidere regelmæssigt uvarslede besøg af direktoratets narkohund der tillige kan tilkaldes efter behov. Stofferne smugles ind i forbindelse med udgang eller besøg, som regel i legemets hulrum. Arresthuset har for nylig også oplevet et forsøg med indsmugling i en sham-

pooflaske. Antallet af stofmisbrugere blandt de indsatte svinger meget. Når der er stofmisbrugere i arresthuset, skaber det øget uro i huset.

Hvad behandling og nedtrapning af stofmisbrugere angår, henviser jeg til det jeg har anført under pkt. 4.

6.12. Præst

Arresthuset har en præst tilknyttet som kommer i huset en halv dag om ugen. Præsten kan endvidere tilkaldes efter behov. Det drejer sig om præsten fra Veterslev, et landsogn syd for Ringsted by. Præstens opgaver i arresthuset er skrevet ind i hendes stillingsbeskrivelse, og arresthuset får på denne måde en god kontakt til den pågældende. Op til jul medbringer præsten en gedigen julepose til hver enkelt indsat. Præsten holder endvidere julegudstjeneste i arresthuset.

7. Bemanning mv.

Arresthuset har 10 ansatte udover arrestforvareren og overvagtmasteren. Det fremgår af arresthusets brev af 21. maj 2001 at arresthuset fra den 1. maj 2002 vil blive opnormeret med yderligere en ansat som skal udgøre en form for beredskabsstyrke for Arresthuset i Ringsted og de omkringliggende arresthuse. Den pågældende skal afløse i forbindelse med fravær ved sygdom, barsel, kursusdeltagelse og lignende.

Arresthuset havde endvidere på tidspunktet for inspektionen en ekstra mand i form af en ”rejsende” medarbejder fra Direktoratet for Kriminalforsorgens udrykningskorps.

8. Samtaler med indsatte

Min samtale med talsmanden angik både talsmandens konkrete forhold som indsat i arresthuset og generelle forhold i arresthuset – herunder forholdene for talsmanden. Under den afsluttende samtale med arresthusets ledelse forelagde jeg talsmandens klagepunkter for ledelsen.

Talsmandens klager af generel karakter vedrørende de forhold som er behandlet ovenfor, er omtalt under rapportens punkter vedrørende disse forhold. Herudover rejste talsmanden følgende spørgsmål:

8.1. Talsmandens forhold

Det var talsmandens opfattelse at den generelle holdning blandt arresthusets personale er at huset er for lille til en talsmandsordning. Efter talsmandens opfattelse kan en talsmandsordning i et arresthus som Ringstedes imidlertid udgøre en (delvis) erstatning for det udvidede fællesskab og den deraf følgende naturlige meningsudveksling som der er mulighed for i andre arresthuse med bedre bygningsmæssige forhold.

Talsmanden oplyste at personalets holdning over for de indsatte havde været mere imødekomende efter at inspektionen var annonceret. Han henviste i den forbindelse også til at der den 1. februar 2001 var tiltrådt en ny arrestforvarer. Talsmanden så det som noget meget positivt at der trods en vis modstand fra personalet nu er blevet etableret en talsmandsordning, men han efterlyste nærmere regler om talsmandens funktioner og rettigheder. Han henviste i den forbindelse som et eksempel til det forhold at hans ønske om et samlet møde med de indsatte ikke var blevet imødekommet af arrestforvareren. Han fik dog lov til at gå rundt til de indsatte som han talte med enkeltvis på cellerne.

Jeg anførte under den afsluttende samtale med ledelsen indledningsvist at arresthuset har en forpligtelse til at medvirke til at rammerne for talsmandsordningen – herunder spørgsmålene om talsmandens funktioner og rettigheder – bliver fastlagt. Jeg anførte endvidere at det, sådan som talsmanden har været inde på, især er vigtig at have en talsmandsordning hvis fællesskabet mellem de indsatte – som i Arresthuset i Ringsted – er begrænset. Jeg anførte endelig at en talsmandsordning kan yde et bidrag til kontinuiteten i et arresthus hvor ”omsætnings hastigheden” af indsatte er stor, således som det efter det oplyste er tilfældet i Ringsted. Under den efterfølgende drøftelse af talsmandsordningen (den afsluttende samtale) gav ledelsesrepræsentanterne og repræsentanten for medarbejderne udtryk for forskellige holdninger dels til behovet for en talsmandsordning, dels til en formalisering af ordningen. Arresthuset tilkendegav dog samtidig at ville medvirke til at skabe de nærmere rammer for talsmandens funktioner og rettigheder således som talsmanden har ønsket, og arrestinspektøren foreslog at oplysningerne om talsmandsordningen blev opført i arresthusets husorden hvor der allerede findes et afsnit om de indsattes muligheder for at vælge repræsentanter.

Jeg beder under henvisning til arrestinspektørens tilkendegivelse arresthuset om at oplyse hvad der er sket vedrørende dette spørgsmål efter inspektionen.

8.2. Krav om skriftlig begæring om at få en afgørelse skriftligt

Talsmanden klagede over at personalet i et tilfælde havde krævet af ham som indsat at en anmodning om at få en afgørelse skriftligt (ligeledes) blev afgivet skriftligt. Arresthuset oplyste under den afsluttende samtale at arresthuset er helt på det rene med at en sådan anmodning normalt vil stride mod de forvaltningsretlige grundsætninger. Kravet om skriftlighed blev alene fremsat fordi det var den eneste måde at afklare hvad den indsatte ønskede på det pågældende tidspunkt.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

8.3. Indførelse af ordning med skriftlige anmodnings-sedler

Talsmanden foreslog at der blev indført en ordning med skriftlige anmodnings-sedler. Efter talsmandens opfattelse ville en sådan ordning udgøre en forbedring af forholdene i arresthuset. Han henviste i den forbindelse til at en ordning med skriftlige anmodningsblanketter ville mindske risikoen for at en anmodning om at komme til tandlægen e.l. blev glemt af personalet. Han pointerede dog samtidig at ordningen ikke måtte medføre mere stive og bureaukratiske forhold. Han henviste herved som et eksempel til indførelse af et bestemt tidspunkt for aflevering af anmodningerne.

Arresthuset oplyste under den afsluttende samtale at et tilsvarende forslag var blevet diskuteret meget i personalegruppen for ca. et år siden. Der var på dette tidspunkt nogenlunde bred enighed om at en sådan ordning ville kunne fjerne en del af den personlige kontakt mellem personalet og de indsatte, og ordningen blev derfor ikke indført. Efter arrestinspektørens opfattelse var der ikke nødvendigvis tale om et enten/eller. En ordning med anmodningsblanketter behøver ikke i sig selv udelukke at de indsatte der ønsker det, fortsat fremsætter deres anmodninger mundtligt.

Jeg bemærkede at indsatte og ansatte altid vil have forskellige roller, og at eventuelle anmodninger fra de indsatte må ses i dette lys. Efter min opfattelse er der næppe grundlag for at arresthuset kan modsætte sig at modtage skriftlige anmodninger hvis der er indsatte som foretrækker at fremsætte deres anmodninger på denne måde. Jeg anførte endvidere at anmodningsblanketter med arresthusets stempel vil udgøre en legitimering for disse indsatte og derfor er at foretrække frem for de indsattes egne papirlapper. Endelig anførte jeg at en sådan ordning vil være et velegnet emne til drøftelse inden for rammerne af arresthusets talsmandsordning.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om sådanne drøftelser har fundet sted.

9. Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de udtalelser som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

10. Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, politimesteren, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Inspektionschef
Lennart Frandsen